

Motion till riksdagen 2013/14:So226

av **Hans Hoff (S)**

Nollvision mot vårdskador

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en nollvision vad gäller skador och dödsfall som beror på brister i sjukvården.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ett nationellt system för inrapportering av avvikelser och kunskaper om dessa ska spridas till alla sjukhus i Sverige.

Motivering

Alla patienter ska kunna veta att de får en säker vård av god kvalitet oavsett var i landet de bor eller vilken sjukdom de söker för. Säker vård av hög kvalitet ska vara grundläggande för den svenska vården. Ändå drabbas omkring 100 000 patienter av vårdskador i sjukvården – varje år. Det är skador som kunde ha undvikits. Nästan 10 000 människor får bestående men av dessa skador och 3 000 avlider i onödan. Det innebär att det i genomsnitt skadas cirka 270 patienter per dag och att det avlider 8 patienter om dagen av skador de har fått i sjukvården. Förutom enormt mänskligt lidande innebär vårdskadorna mycket stora kostnader för samhället. Totalt beräknas skadorna kosta drygt 4 miljarder kronor per år, vilket motsvarar 630 000 vårddygn eller cirka 10 procent av sjukvårdens kapacitet.

Statens insatser för att säkerställa kvalitet och säkerhet har i alltför hög grad varit fokuserad på tillsyn när något händer. I stället borde hälso- och sjukvården hela tiden dels arbeta systematiskt med patientsäkerhet, dels lära av sina misstag för att förbättra och utveckla kvaliteten och bekämpa ojämlikheter i vården.

Därför borde det finnas en nationell nollvision och en handlingsplan för att komma tillrätta med bristerna. Inom trafikens område har nollvision inneburit ett helt nytt säkerhetstänkande och en massa liv har kunnat räddas. En nollvis-

Fel! Okänt namn på

ion för sjukvården borde ha mål som handlar om inga dödsfall, lidande, väntetid eller hjälplöshet som kan undvikas och inget slöseri med resurser.

Alla som jobbar inom vård och omsorg har patienternas bästa för sina ögon i alla situationer, men stress och högt tempo leder till fel i behandlingen. När skador och dödsfall uppstår, så är det därmed inte bara patienterna och deras anhöriga som berörs, utan även den medicinska personalen. Vägen mot att minska skador i sjukvården handlar därför om systematiskt arbete och fasta rutiner för att upptäcka brister i arbetet.

I sjukvården finns två system för att rapportera när något gått fel: ett system med avvikelserapporter, när det hade kunnat bli en skada eller ett dödsfall samt lex Maria, när en skada eller ett dödsfall inträffat. Enligt min mening är dessa anmälningar en stor källa till kunskap som skulle kunna användas mycket mer systematiskt, effektivt och proaktivt för att förhindra nya skador och dödsfall i sjukvården.

För att all personal ska känna sig trygg med att rapportera in avvikelser är det viktigt att misstag och tillbud används i lärande och förebyggande syfte och inte för att peka ut syndabockar, även om självklart alltid felbehandlingar ska utredas och leda till konsekvenser för den som brister i ansvar.

Avvikelser rapporteras och lärdomar dras i den organisation, där de uppkommer utan att det sker någon kunskapsöverföring till övriga landsting, trots att informationen där skulle kunna fungera förebyggande.

Det finns i nuläget ingen som har till uppgift att på det nationella planet sprida kunskap om vilka avvikelser som uppkommer och hur man kan undvika dessa. Det arbete som bedrivs i dag med nationella riktlinjer och öppna jämförelser är ett bra första steg. Det finns heller ingen myndighet som utifrån dessa underlag går ut med varningar till hela sjukvården då till exempel sjukvårdsutrustning, rutiner eller mediciner brister i sin funktion.

För att förbättra patientsäkerheten anser jag att sjukvården i alla landsting och regioner ska vara skyldig att följa de nationella riktlinjerna för hälso- och sjukvården. För att minska antalet skador och dödsfall orsakade av sjukvården måste det till en nollvision med handlingsplan för förebyggande arbete.

Stockholm den 24 september 2013

Hans Hoff (S)